

Amsterdam, 31 maart 2015

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
T a v. hare excellentie dr. M. Bussemaker
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag

Betreft: oplossingsrichting uitzondering masterstudent geneeskunde

Geachte mevrouw Bussemaker,

De laatste jaren zijn op politiek en economisch vlak turbulent geweest voor de masterstudent geneeskunde. Hierbij valt te denken aan het recent ingevoerde leenstelsel en de toenemende onzekerheid op de arbeidsmarkt voor afgestudeerde artsen en specialisten.ⁱⁱ Naar aanleiding van de onlangs aangenomen Wet studievoorschot hoger onderwijs en het gevoerde debat in de Eerste Kamer op 20 januari wensen de vertegenwoordigers van de geneeskundestudenten in Nederland (het LOCA, LMSO en De Geneeskundestudent) de bijzondere situatie van de masterstudent geneeskunde graag onder uw aandacht te brengen.

Ontbreken financiële keuzevrijheid

Het nieuwe leenstelsel stelt de geneeskundestudent voor een nieuw probleem: het probleem dat hij/zij in de masterfase (coschaphase) niet beschikt over financiële keuzevrijheid, welke juist een hoeksteen is van de nieuwe wet. Dit zal tot gevolg hebben dat de geneeskundestudent bij afstuderen een hogere gemiddelde studieschuld zal hebben dan andere studenten.ⁱⁱⁱ

Tijdens de behandeling van de Wet studievoorschot hoger onderwijs in de Eerste Kamer zegde u, in antwoord op vragen van Eerste Kamerlid Ganzevoort (GroenLinks), toe dat u in overleg met de minister van VWS zou bekijken of er een aparte regeling zou moeten komen voor medische studenten in de coschaphase. Ondergetekenden willen graag een bijdrage leveren aan het door de Eerste Kamer opgeworpen vraagstuk en zien een mogelijke oplossing die vergelijkbaar is met een reeds bestaande regeling zoals die nu beschikbaar is voor mbo- en hbo-studenten in de zorg.

Het probleem

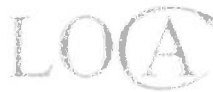
De masterstudent geneeskunde is een van de weinige studenten die onderdeel is van zowel de zorg als van een universiteit. Hij/zij is een stagiair die bijdraagt aan de zorgverlening en tevens een student die kennis wil vergaren. Een stagiair^{iv} (coassistent) die zich tijdens de opleiding drie jaar lang, gemiddeld 46 uur per week^{v,vi}, inzet en naast studeren bijdraagt aan de zorgverlening^{vii} door ziekenhuizen.

Deze mooie en ook unieke situatie van de coassistent maakt het echter vrijwel onmogelijk om naast de onbetaalde werkweek, die ook diensten^{viii} kan bevatten, een betaalde bijbaan te hebben. Men kan dus spreken van ontbrekende keuzevrijheid die onderdeel hoort te zijn van de balans tussen studeren en werk, om zo studieschuld te vermijden. Dit terwijl keuzevrijheid een belangrijk argument was van de regering richting de CDA-fractie van de Eerste Kamer bij het doorvoeren van de gemaakte wetswijziging. Zij stelt: "De regering wil wel benadrukken dat zij zichzelf verantwoordelijk ziet voor het stellen van de juiste randvoorwaarden waarbinnen de student zijn leven zo kan vormgeven dat hij voldoende tijd heeft om daadwerkelijk te studeren. De regering is van mening dat die randvoorwaarden in dit wetsvoorstel adequaat worden geregeld. Studenten kunnen straks ervoor kiezen om meer te werken, maar zij hoeven dit niet te doen."^{ix}

Waar er voor mbo- en hbo-studenten in de cao ziekenhuizen^x / cao UMC ziekenhuizen^{xi} door middel van een fonds^{xii} vanuit het ministerie van VWS een stagevergoeding is geregeld, ontbreekt een soortgelijke oplossing voor stagiairs geneeskunde (coassistenten). Voordat de Wet studievoorschot hoger onderwijs werd aangenomen, liet minister Asscher van Sociale Zaken richting het Tweede Kamerlid Karabulut (SP) weten dat instellingen niet verplicht zijn in het voorzien van stagevergoeding aan stagiaires die fulltime in functie zijn en dat studenten in Nederland gebruik kunnen maken van de studiefinanciering voor hun basislevensbehoeften.^{xiii}

Oplossing

Het vinden van een juiste oplossing van dit probleem is, zo begrijpen ondergetekenden ook, erg lastig. Het eventueel verplichten van stagevergoeding vanuit ziekenhuizen voor fulltime studenten brengt ook zijn dilemma's met zich mee

Op de eerste plaats stijgen de zorgkosten en worstelen ziekenhuizen, inclusief de UMC's, met door te voeren bezuinigingen^{41v}. Op de tweede plaats is het van belang dat geneeskundestudenten in de masterfase worden gezien als stagiairs in een leeromgeving en dient een werkgever-werknemer relatie tussen opleiders en studenten te worden vermeden. Voor individuele ziekenhuizen is een maandelijkse stagevergoeding een grote kostenpost en deze zou ten koste kunnen gaan van de kwaliteit van het onderwijs.

Het voorzien in een tegemoetkoming aan stagiairs geneeskunde die overeenkomt met de eerdergenoemde vergoeding aan mbo- en hbo-stagiairs in de zorg zou een oplossing kunnen zijn voor de ontbrekende financiële keuzevrijheid waar de masterstudent geneeskunde vanaf september 2015 tegenaan loopt. Mogelijk dat deze vanuit de ministeries OCW en VWS gerealiseerd kan worden door middel van een nieuw op te richten fonds of het aanvullen van het huidige fonds.

Conclusie

De masterstudent geneeskunde valt door de nieuwe wetgeving vanaf september 2015 tussen wal en schip. Wij hopen van harte dat u bereid bent actie te ondernemen. Uiteraard zijn wij ten eerste bereid om op korte termijn namens de geneeskundestudenten met u en minister Schippers in gesprek te gaan over deze nieuwe situatie en onze voorgestelde en andere mogelijke oplossingen te bespreken.

Een afschrift van deze brief is tevens aan minister Schippers en de woordvoerders in de Tweede en Eerste Kamer gezonden.

Namens de vertegenwoordigende organisaties van geneeskundestudenten,

Hoogachtend,

Christiaan Ponsen
Voorzitter werkgroep
c.ponsen@amc.uva.nl

Esmé Eggink
Landelijk Overleg Coassistenten (LOCA)
info@loca.nu

Ilse Wissink
Landelijk Medisch Studenten Overleg (LMSO)
voorzitter@lmso.nl

Edwin Duijzer
De Geneeskundestudent (voorheen KNMG studentenplatform)
voorzitter@degeneeskundestudent.nl

Claudio Fray
Secretaris werkgroep
c.a.fray@amc.uva.nl

ⁱ Capaciteitsplan 2013 van het capaciteitsorgaan:

medischcontact.artsennet.nl/Actueel/Nieuws/Nieuwsbericht/138092/Capaciteitsorgaan-Minder-artsen-minder-studenten-htm

ⁱⁱ Arbeidsmarkt monitor: Vooral veel basisartsen in de WW. Medisch Contact, 29 januari 2015

(<http://medischcontact.artsennet.nl/archief-6/Tijdschriftartikel/148195/Arbeidsmarktmonitor-20144-Vooral-veel-basisartsen-in-de-WW-htm>)

ⁱⁱⁱ Onder de oude regeling studeerde de gemiddelde Nederlandse student (alle studies) af met een studieschuld van gemiddeld 12.523 euro (<http://artsinspe.artsennet.nl/actueel/nieuws/nieuwsartikel/studieschuld-Nederlandse-student-stijgt-htm>) Het ging toen om alle studenten, ook die een totaal vierjarige studie in plaats van de zesjarige studie geneeskunde doorliepen. Bij het wegvallen van de prestatiebeurs kan deze schuld onder geneeskundestudenten oplopen tot minimaal geschat 22.500 euro. Gemiddelde studieschuld onder *alle* studenten (12.523) + maandelijkse uitwonende prestatiebeurs (286,15) vermenigvuldigd met 3 jaar (12*3) die staat voor de master opleiding geneeskunde. Hierbij is de schuld die eventueel toeneemt bij het volgen van de bacheloropleiding weggelaten.

^{iv} NFU - Bijgestelde richtlijnen voor de regeling van de positie van studenten geneeskunde in de klinische praktijk, Artikel 5, *verklarende woordenlijst*

^v NFU - Bijgestelde richtlijnen voor de regeling van de positie van studenten geneeskunde in de klinische praktijk, Artikel 2.3.

Aanwezigheid van de student op de afdeling. / <http://www.rijksoverheid.nl/bestanden/documenten-en-publicaties/kamerstukken/2013/11/14/beantwoording-kamervragen-over-hoge-werkdruk-van-co-assistenten/beantwoording-kamervragen-over-hoge-werkdruk-van-co-assistenten.pdf>

^{vi} Financiën en tijdsbesteding van geneeskundestudenten. Onderzoeksrapport KNMG Studentenplatform: <http://artsinspe.artsennet.nl/tijdschriftartikel/Coschappen-en-bijbaantje-een-lastige-combinatie-htm>

^{vii} Onder bijdrage wordt verstaan: statussen van patiënten, afnemen anamneses, doen van lichamelijk onderzoek, inbrengen van infusen, schrijven ontslag- en polibrieven, afnemen, ophalen en wegbrengen van bloedproducten, lopen van - voor een deel zelfstandig - visites, etc. Zo ook te vinden bij artikel 2.2 van "NFU - Bijgestelde richtlijnen voor de regeling van de positie van studenten geneeskunde in de klinische praktijk"

^{viii} Met diensten wordt gerefereerd naar zowel weekend- als avonddiensten

^{ix} 12-12-2014; Eerste Kamer, vergaderjaar 2014-2015, 34 035, F, pagina 5 (onderaan)

^x Cao ziekenhuizen, artikel 7.2.9 lid 3: "Onder leerlingen in de zin van dit artikel worden verstaan mbo- en hbo-leerlingen"

^{xi} Cao UMC, artikel 16.1 "Onder de bepalingen van dit hoofdstuk vallen de leerlingen in opleiding voor de functie van helpende/verzorgende/verpleegkundige (kwalificatieniveaus 2 tot en met 5), operatieassistent en anesthesieassistent, radiologisch en radiotherapeutische laborant en medisch nucleair werkende. De artikelen 3.1 (scholing en opleiding), 4.2 (functiewaardering en overgangsregelingen) en 4.3 (inschaling) zijn niet van toepassing op de leerlingen bedoeld in dit hoofdstuk"

^{xii} <http://www.stagefondszorg.nl/>

^{xiii} 2014Z13148, 01-09-2014, www.rijksoverheid.nl/bestanden/documenten-en-publicaties/kamerstukken/2014/09/01/beantwoording-kamervragen-bericht-stijgend-aantal-stagiairs-werkt-fulltime-zonder-enige-vergoeding/beantwoording-kamervragen-bericht-stijgend-aantal-stagiairs-werkt-fulltime-zonder-enige-vergoeding.pdf

^{xiv} <http://www.bnr.nl/nieuws/beurs/384660-1411/meer-ziekenhuizen-in-financiele-problemen>